

‘Een dode vogel kun je niet vangen, maar zijn schoonheid wel’

‘Als mens hebben we de dood nodig, om het leven beter te kunnen bestuderen,’ vertelt Roos Holleman (1989). Wie of wat sterft, wordt uit de cyclus van het leven getrokken. Tegelijkertijd maakt de dood deel uit van een natuurlijk proces. De kunstenaar wil de dood met haar werk normaliseren en omarmen. Als de vogels die zij tekent niet dood waren geweest, hadden ze niet zo mooi, gedetailleerd en met deze intimiteit getekend kunnen worden.

Vorbij het taboe

Met haar tekeningen in pastel, die veel weg hebben van schilderijen, geeft Roos Holleman het bestaansrecht terug aan het dier dat zij tekent. Ze ziet haar manier van werken als een ritueel. Een eerbetoon aan de vogel, met respect, grote aandacht en nabijheid weergegeven. In hun schoonheid, de intensiteit van hun kleuren en in de aandacht waarmee ze zijn afgebeeld, lijken de dieren bijna meer levend dan ooit. Het werk van de kunstenaar soms als confronterend ervaren, omdat het de dode dieren zo nadrukkelijk in beeld brengt, in een tijd waarin we de dood vaak veel minder van dichtbij zien. Maar wie eerst gechoqueerd is door haar werk, ervaart vaak later ontroering. De kunstenaar slaagt erin met haar werk de dood een plaats te geven. Haar werk verzoent leven en dood.

Verzameldrift en ontmoeting

Roos Holleman bouwt op een geheel eigen en moderne wijze voort op een traditie van schilderkunst gecombineerd met het verzamelen en opzetten van dieren. De verzameldrift van de mens en diens wens om alles te categoriseren, fascineren haar. Haar werk toont stillevenen zonder opsmuk (zonder branie, zoals zij het zelf noemt). De beesten worden geïsoleerd en zonder achtergrond afgebeeld, zoals in de wetenschap. De aandacht gaat volledig uit naar de beesten zelf, die groot zijn afgebeeld. Met dit manipuleren van de grootte voegt Roos Holleman een dimensie toe aan haar werk. Naast het natuurgetrouw natekenen van de vogels ontstaat er ruimte voor eigen interpretatie. Hiermee onderscheidt het werk van de kunstenaar zich van het wetenschappelijk natekenen van dieren. Haar werk staat niet alleen in dienst van haar onderwerp; de werkelijkheid wordt heel persoonlijk.

In het verpersoonlijken van de dieren die ze afbeeldt, voegt Roos Holleman nooit te veel toe. Haar werk blijft ingetogen. Het toont en eert wat is. Haar werk doet me denken aan de twee grondhoudingen *Ik-Het* en *Ik-Jij* die Martin Buber* beschrijft. Enerzijds onderzoekt Roos Holleman de neiging tot categoriseren van de mens door vogels zonder hun context vast te leggen. Anderzijds werkt zij vanuit een blijvende nieuwsgierigheid, aandacht en respect voor haar onderwerpen. Haar werk wordt zo tot een ontmoeting.

Binnenkort verschijnt het boek ‘The center of attention’ met vijf jaar werk van Roos Holleman, bij 99Publishers. Op haar website roosholleman.nl is haar recente werk te zien en staat een overzicht van haar exposities.

Netty van Haarlem

* B. Zwaan (2017). *Een prachtige dans. De therapeutische afstemming van afstand en nabijheid in het werk van Carl Rogers, Martin Buber en Henri Nouwen*. Tilburg: KSGV. Vooral pp. 79-85.

© Roos Holleman,
Count Raggi Bop, 78x54 cm, jaar 2017

© Roos Holleman, Yellowhammer,
210 x 110 cm, Pastel on paper, 2014

© Roos Holleman,
Puffin, 106 x 75 cm,
Pastel on paper, 2015

© Roos Holleman,
The Lappet, 220 x 150 cm,
Pastel on paper, 2017

© Roos Holleman,
Count Raggi's bird of paradise,
240 x 140 cm, Pastel on black paper, 2017